

РЕЦЕНЗИЈА

**ЗА РАКОПИСОТ НА „ПРАКТИКУМ ПО КЛИНИЧКА БИОХЕМИЈА“ ОД ДОЦ.
Д-Р ДАНИЈЕЛА ЈАНИКЕВИЌ-ИВАНОВСКА И М-Р МАРИЈА АТАНАСОВА,
ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ, УНИВЕРЗИТЕТ
„ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” - ШТИП**

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката бр. 2002-157/27 од 142. редовна седница на Наставно-научниот совет на Факултет за медицински науки, одржана на 24.6.2015 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- проф. д-р Светлана Цековска, редовен професор на Медицинскиот факултет при УКИМ - Скопје;
  - проф. д-р Татјана Рушковска, вонреден професор на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” – Штип,
- за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис **„Практикум по Клиничка биохемија”** од доц. д-р Данијела Јаникевиќ-Ивановска и м-р Марија Атанасова, наменет за студентите на тригодишните стручни студии - студиска програма Медицински лаборанти на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултет за медицински науки го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот

Ракописот **„Практикум по Клиничка биохемија”** претставува заокружена целина концепирана со Наставната програма по предметот Клиничка биохемија, наменет за студентите на прв циклус студии од ВЗШ студиска група Медицински лаборанти. Предметот Клиничка биохемија за лаборанти се изучува како задолжителен предмет во трета година, VI семестар на Медицински факултет при Универзитет „Гоце Делчев” - Штип, со неделен фонд на часови 3+2+1, носи 6 кредити вкупно 180. Практикум е наменет за студентите како основна литература во изучување на наставните содржини во горенаведениот предмет и целосно да се реализираат барањата на предметната програма и ЕКТС системот.

Податоци за обемот на ракописот

Ракописот е пишуван во согласност со одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитетот „Гоце Делчев” – Штип. Пишуван е на македонски јазик во А₄ формат, употребен е фонт Arial и големина на фонд 10, нормален проред, со вкупна содржина од 60 страници и 11 референци. Обемот и содржината на ракописот ги задоволуваат критериумите спрема бројот на часови предвидени за соодветниот предмет.

Податоци за постоење на сличен наслов

Практикумот претставува квалитетен труд кој ќе им помогне на студентите од тригодишните стручни студии идни медицински лаборанти да го совладаат материјалот со сите новини во методологијата и процедурите, а со тоа да ги надградат своите знаења од оваа област.

Ваков тип на практикум од областа на клиничка биохемија за првпат се објавува кај нас и затоа го прави значаен за студентите од тригодишните стручни студии - студиска програма Медицински лаборанти.

Краток опис на содржината

Практикумот е напишан на лесен, едноставен и разбирлив јазик. Материјата е концепирана во дванаесет вежби која е во согласност со наставната програма и тоа:

Вежба бр.1 претставува воведна вежба за поимот лабораториска работа, основните правила и принципи и безбедност во клиничко-биохемиската лабораторија. Авторите даваат кратко објаснување за значење на предметот како научна дисциплина, грижата и внимателноста при лабораториската работа.

Вежба бр.2 ја обработува преаналитичката фаза на лабораториската дијагностика во подготовка на пациентите и а подготовка на биолошкиот материјал.

Вежба бр.3 ги обработува методите за одредување на гликемијата.

Вежба бр.4 ги обработува одредувањето на ОГТТ тестот, кој како скрининг тест се препорачува кај трудници, и одредување на ХБА1ц како задолжителен скрининг тест.

Вежба бр.5 ги обработува методите за одредување на липидниот статус, односно холестеролот и триглицеридите.

Вежба бр.6 ги обработува биохемиските методи за одредување на серумските протеини.

Вежба бр.7 ги обработува биохемиските методи за одредување на ензимите со посебен осврт на креатин киназа и лактат дехидрогеназа кои се неопходни при дијагностицирање на инфаркт на миокардот.

Вежба бр.8 ги обработува биохемиските методи за одредување на деградационите продукти кои имаат големо дијагностичко значаење за функцијата на бубрезите, како преку нивните серумски концентрации, така и преку одредување во урина.

Вежба бр.9 ги обработува ИСЕ модулот за одредување на електролитите.

Вежба бр.10 ги обработува имунолошките методи CLIA - за одредување на тироидните хормони каде што рапидно е зголемен интересот на клиничарите при поставување на дијагнозата.

Вежба бр.11 ги обработува хроматографско-спектрофотометриските методи за одредување на хормони од надбубрежната жлезда.

Вежба бр.12 ги обработува имунолошките методи за одредување на тропонинот како маркер за дијагностицирање на инфаркт на миокардот.

ЗАКЛУЧОК

Наставните единици во практикумот се елаборирани системски и прегледно, што е основен предуслов студентите да можат лесно да ја следат, да ја воспримаат и да ја разберат суштината на овие содржини. Практикумот е наменет за студентите на тригодишните стручни студии - студиска програма Медицински лаборанти.

Со оглед на изложеното на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип со задоволство му препорачуваме да го прифати рецензираниот ракопис „Практикум по Клиничка биохемија“ од доц. д-р Данијела Јаниќевиќ-Иваноска и м-р Марија Атанасова за печатење како универзитетско учебно помагало практикум.

РЕЦЕНТИ

Проф. д-р Светлана Цековска, с.р.
Проф. д-р Татјана Рушковска, с.р.